

Megjelenik a Társalkodóval együtt minden héten kétszer: t. i. vasárnap és csütörtökön. Előfizetheti helyben a szerktő's kiadó tulajdonosnál uri utca 453dik sz. alatti Trattner-Károlyi ház első emeletén, egyébként pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy más külföldi tartományokba kivárató példányok iránt csupán a bécsi es. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Értesítőben mindenféle hirdetés főlvetetik pontosan közöltetik.

Hanyatlásra sietvén a folyó év, tisztelettel figyelmezteljük kettős testvér lapunk t. olvasóit, 's különösbbe az orsz. távolabb részeiben lakókat, szorgalom- v. gyorskocsin előfizetésök iránti intézkedés végett, hogy nyomtatandó példányaink száma iránt kívántatolag rendelkezessünk 's iker lapunkkal hiány nélkül szolgálhassunk. A Jelenkor és Társalkodó jövő évben is a mostani de bővítettebb alakban, mindkettő újöntetű betűkkel fog megjelenni, hetenkint kétszer, minden ízben két íven, 's midőn tárgyhalmazz kívánja, félírvvel szaporítva is. Az országgyűlési tanácskozások rajzát mint eddig, ugy eszentul is folyvást eszközölhető gyorsasággal 's terjedelmesen adandjuk, e fölött valamint az 1836's 40ki orsz. gyűlés végén, ugy jelenén is kedveskedendünk tiszt. Pártfogóinknak a' keletkezendő új t. cikkekkel az említett évekhez hasonló alakban. Az Értesítő mindennemű hirdetését jutalmaz díjért közlend. Az előfizetés díja postán 's Budapesten házhoz küldéssel boríték alatt, félévre 6 p. frt, borítékalanul helyben házhoz küldve 5 forint, egész évre pedig 12 és illetőleg 10 ft. p. p. Külföldre járátandó példányok iránt egyedül a bécsi es. kir. főpostahivatalnál rendelkezhetni; egyébiránt pedig az ország minden kir. postahivatalainál és nálunk Pesten, uri-utczái 453. sz. Trattner-Károlyi ház első emeletén. A' czimeket tisztán kérjük beküldetni. A' Jelenkor és Társalkodó szerk.

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (Halálozás; „Két garas XXIV“ gr. Széchenyi Istvánról; országgyűlési közlem.: kerül. ülések a' megyei kihágások ügyében, thirót választhat főispán és m. közönség nem nemesekből is, a' választásmód; a' választói képesség minden tisztosb osztályura terjesztve; viták a' naplókinyomatás iránt; budapesti napló: Fischbach budai könyvkötő kiténtetése, napi események, irodalmi újdonságok, magyar játékszini krónika; Esztergom vgye.; országgy. pótlékutastások; Komárom-megye: követjelentések körüli viták 's határozatok; sa') Spanyolország (az új minsterség összeállott; Olozaga vád alá helyeztetett. Anglia (yelemény Bordeaux hg londoni bohóskodásiról; gőzhajzási gyorsaság példája.) Franciaország (győzelmi hir Algirből; Molière emléke föllálltatott.) Törökország (intézkedés a' görög mozgalmak iránt.) Értesítő.

Magyarország és Erdély

Halálozás. Vajai és luskodi Vay Ábrahám gróf, es. kir. kamarás, val. b. t. tan. mármarosai főispán 'sat. hitvese szül. kazinczi Kazinczy Zsófia ó exclja f. é. dec 20. élete 47. évében Pozsony felé szándékoztaiban Pesten gőzhajórajléptekor gutautésben meghalálozott.

Két garas.

XXIV.

Valamint kézzel fogható, hogy Morionnak tervem ellen gördített észrevételei alatt nincs egyéb, mint ügyetlenül leplezett megakasztási 's megrontási vágy, ugy világlík viszont a' magát még nem nevezte magnásnak a' p. hirlap 286 és 287 dik számaiban felhozott minden sorraibul egyedül legőszintébb szándékai: mennyire lehet, előmozdítani az ügyet. És azért, mivel álnok gáncs is más, és feloldásra oda vetett csomó is más, éppen ugy, mint Jónak sőt el nem hárítható tisztnek tartám Morion lényegét utolsó cikkemben kellőleg illusztrálni, ugy híszem illőnek sőt kötelességben járónak, a' magát nem nevezte magnásnak loyalis érzettel tett észrevételeiért itt nyilvános köszönetemet jelenten: 's pedig, mert a' közálladalomra nézve nem lehet hasznosb, mint kiismereteni a' „szájasokat“ a' „lekesektől“ — ennyit Morionnak; — a' jó hiszemű és siker után sovárgó tervezőnek ellenben nem eshetik semmi kívánatosb, mint tervével járó minden nehézség 's körülmények kellő kimutatása — ennyit viszont a' taglaló magnásnak — minthogy egyedül így kerülhetni el minden megbukott tervnek két legközönségesb gyilkosát, az egyoldalúságot t. i. és a' felszínséget.

Időből és helyből egészen kifogytam, hogy ez alkalommal logjobb akarrattal sem bocsátkozhatom mind azon részletek felvilágosításába, melyekre figyelmeztetni szives vala a' most érintett loyalis taglaló; annyit azonban mondhatok előre — és ez okvetlen kiviláglandik, ha netalán ismét discussioba jó az ügy — hogy sem egyik sem másik cikkében de egyetlen egy nehézség sincs, melly, mi tervem lényegét illeti, feloldható nem volna. Ámde értsük egymást: mi tervem lényegét illeti, mondom, mert annak jobb vagy közyinyösb sikere, nagyobb vagy kisebb eredménye, éppen nem tagadom, felette erősen függ mind azon nehézségek diadals legyőzésétől, melyeket a' magát nem nevezte magnás n'ha igen talpra esve hoz tervem ellen fel.

Mind ennek megmutatására — a' mennyire t. i. néhány sorral illyest megmutathatni — mind némi hibás felfogások rectificatiojára legyen ennélfogva szabád, egyet 's mást csak fővonásokban érintenem.

Első cikkét azon ismert tábornoki anecdotával kezdi meg a' taglaló magnás, mellyhez képest pénz, több pénz, 's még több pénz kívántatnék legszükségesebben meg győzedelmes háboru vitelére.

Erre azt lehetne felelni: bizony nem volt az angolnak aránylag sok pénze, mikor második Fülöp alatt szétverte az aranydús spanyol armadát; az amerikai- nak pedig még sokkal kevesebb volt, mikor az augottul szabadítá meg magát 'sa' t. ugy hogy pénz mellé háboruban tán még valami egyéb is kell.

Azonban legyen a' tábornoknak tökéletes igaza, ki tudomásom szerint Montecuculi volt, biz én legalábbez alkalommal nem bánom, csak hogy nem értem, mikép alkalmaztathatja e' mondványt a' taglaló magnás ezen szavakkal rám: hogy t. i. én „két garas“ czim alatt közrebocsátott telekdíjas tervemet, melly által hazánk javát gyorsan és hatalmasan előmozdítani reméllem, éppen ugy egyedül pénzre alapitom, mint az elébb említett vezér a' háborut. „Nem értem pedig azért, mert telekdíjas tervem financialis mütétel, sőt a' telekdíj maga egyenesen pénz, 's így természetes, hogy az eszmém szeriatu pénzbeszítésnek nem lehet más alapja, mint egyedül pénz. Éppen azon osztályzatban mindazáltal a' tisztelt taglalónak e' következő szavait olvasom: „A' tervező gróf egyszer s mind nyilván kimondja, hogy egyedül ezen terve elfogadásában lát módot, véruink illő 'startósan gyarapodandó haladása és boldogsága talpkövének olly módoni letételére, miszerint honunk egén valahára azon hajnal felderüljön, melly után okvetlen világos napfénynek kell — legalább a' tervező gróf várakozásai szerint — következni.“

És csak akkor, mikor ez utólsót olvastam, kezdem érteni, hogy a' tisztelt taglaló a' tábornoki mondványt tulajdonképp nem az én telekdíji tervemre akarta alkalmazni, mint az véletlenül megtörtént, hanem egyenesen vágyamra, honunkat hajnali biborban és déli napfényben látni; ugy hogy míg Montecuculi pénzre állítá háborui reményeit, én egyedül pénz után várnám Hunnia felvirágzását, 's mi még ennél is több, mint éppen most hozám fel, egyedül ezen tervem elfogadásában látnék módot, véruink illő 'startósan gyarapodandó 'sat. talpkövének letételére 'sat.

Boldog Isten! hol mondtam én mind ezt? Hiszen ez igazi Dulcamara-féle rendszer volna, mellynél én, 's kivált political charlataneriát tekintve, gyűlöletesbet nem ismerem. Nem nem, én egyedül pénzre, mellyet egyébiránt egy alkalommal sem tűztem ki czélul, de mindig csak eszközül, vérem nemesbülését, honom felvirágzását soha sem állítottam. És éppen olly kevéssé adam telekdíji eszmémet financialis állapotunk egyedüli 's ugy szólván kirekesztő gyógyszeréül; valamint nem emlékezem, mikor kérkedtem volna két garasos eszmémrel annyira, mikép egyedül annak életbeléptetése után is fel fogna a' déli nap ragyogó sugáriban fényleni Hunnia.

Én mind ez ellen ünnepléyes ovást teszek. 'S ugyanis, mert pénzt, ujjászületésünk jóllehet felette hatalmas de azért még is mindig csak egy tényezőjének ismerém, mely ha regenerationat olly súlyos, sőt valljuk meg, olly annyira problematicus mütételében isolálva áll, 's nem működnek mellette föltötte számos szellemi és anyagi tényezők, bizony nemcsak déli napfény, de még csak

egy kis becsületes hajnali bibor sem fogja az emberi események évrázbiban kiténtetni fajtánkat. Hanem tán épen azon okbul, mellyhez képest Montecuculi hajdanta mindig csak pénzt, és több pénzt, és még több pénzt hordótt szájában — mert hiszen bátorságban soha nem szükkölködött a' magyar — s ha Montecuculi véletlenül Chinában vezérkedik — mert ott elég a' pénz — alkalmasint courage, több courage, és még több courage fakadott volna megnemszünőleg ajkairul; ugy ha én hasonlólag, sokak szerint tán kellettén tulis pengetem a' pénzt, ugyan nincs-e igazam? miután sem jó akarat, sem enthusiasmus híjátul nem sinylünk, de még sem megyünk, sőt nem is mehetünk azért semmire, 's pedig egyedül, mert pénzünk nincs. Így tehát megbocsátható, ha valamint az érintett vezérre is ráfogák, hogy ő diadalra csak pénzt követel, ugy szinte engem is sok csak azon szinben lát, mintha nemzeti küzdelminkben egyedül pénz után várnék sikert. Ámde azért még is devalvaljuk állításinkat, mert csak így érthetjük 's méltányolhatjuk egymást. És e' szerint, ha valaki tán kellettén istul buzog tárgyaért, azért ne tegyük róla könnyelműen fel, hogy ő azt azon okbul már panacea hatásanak tartja.

A' taglaló magnás kételkedik, vajjon kapnánk-e csak egyáltalában is száz millióra felrugó kölcsönt, valamint nem kételkedik kevesebb azon, hogy illy ropant sommát három és félért vagy csak négyért is fognánk-e szerezhetni. Ezekhez azonban ollyasmit csatol, mintha feltehetné, hogy olly gyakorlati ember mint én, e' tekintetben bizonyosan már előlegesen fogott volna gondoskodni, 's a' dolgot az illetőkkel már előre el fogta volna rendelni.

Részletekbe, mint már érintettem, ez uttal nem bocsátkozhatván, ezekre röviden csak azt mondhatom:

Ha tervem mint egyes isolált karika illesztetik mostani országos gépezetünkbe, a' nélkül hogy ebben is némi javítások történnének, de e' helyett utóbb is megmarad például az aviticitss kérdése mai lényegében 's utóbb is a' kortesek gratiajátul annyira függő függetlens Vice-ispán és Sz. biró urak hajtandják be a' pénzt, mellyet még a' legszájasb és körmösebbek sem tudtak de csak a' magyar színházra is bekeríteni 'sat. akkor, bár adjuk „széles e' haza“ mellett, nemesi levelünket“ sőt üdvünket is hypothecául, bizony az egész világ hátán sem találunk összesen véve annyi bolondot, kikből három és fél- vagy négyért csak egy milliót is fognánk ki préselhetni.

Mihezképest, ha ki illy körülményeket teszen fel, annak tervem ebbeli sikerén természetesen nemcsak kételkedni szabad, sőt azt egyenesen haszталannak kell tartania.

Ha ellenben mind életbe lép az, mi tervem sikerét feltételezi, 's mit polgári szabadság utáni vágygyal kérkedő nemzetnek hova hamarabb életbe nem léptetni igazi bün és szégyen, akkor — én legalább egy csep- pet sem kételkedem — bizony megszerezzi a' száz milliót, 's ha ezt jutányos kamattal nem cselekedhetők, ám magunk bocsáthatunk ki annyit.

Ugy hogy, mi specialiter a' kölcsönt illeti, telekdíji tervemnek az első esetben semmi sikere nem lesz, a' második esetben ellenben legjobb sikere várható; olly esetben végre, melly e' kettőnek közepére esnek, azaz történnék némi javítás ugyan, de csak félig meddigi és félszegü, akkor tervem is aránylag természet szerint csak félig meddigi és félszerű sikerrel járna.

Mikből szoros tudományilag az foly, quia de futuris contingentibus non datur determinata veritas, hogy én mint practicus ember — melly nevezettel engem meg-

a' KK. és Rk ugy a' főrRk orsz. üléseinek naplóji postautján szétküldetnek; igaz, hogy a' pozsonyi előfizetőkön kívül csak 25 vidéki előfizetője van 's ezek közt csak 10 járátja a' KK. és Rk naplóját, melyből a' törvények első megvitatása iránt tiszta ideát nem merithet; a' főrRdi naplót mind a' 25 előfizető tartja's hogy ha az abban előforduló beszédeknek, melyek akár éles kifejezéseik 's esipős előadása, akár ingerlő tartalmára nézve a' követi kar akármelylek tagjának beszédével megmérkőzhetnek, káros hatásától a' főrRk nem tartanak; ugy ezen félelem a' ker. beszédek kinyomatását sem gátolhatja. Ide járul még az is, hogy a' hirlapok már most a' kerül. tanácskozásokat közhírré teszik, de egyedül a' szerkesztőknek vagy illetőleg a' censoroknak tetsző kivonatban, azaz a' kivonat ama részét, melyet köztudomásra alkalmasnak nem tart, kitörölheti, de a' viták azon tartalmát, mely a' szerkesztő által a' kivonathól kihagyatott, a' hirlapba nem igtathatja, és így miután szabad institutióinkhoz 'shazánkban létező különféle politikai pártokhoz képest a' hirlapok mindenike pártja színét viseli, országgyűlési tudósításaiban is pártja nézeteit 's alapokat különösen kiemelni szokta, miután továbbá a' p. hirlapnak legtöbb olvasója van, kikben többnyire küldöinket is tiszteljük, benne kijelölt nézetek küldöinknek gondolkodásmódjára, nézetére 's általok adandó utasításokra is okvetlen nagyobb erővel hatnak. Hogyha a' főrRk ezen célzt elérni akarják, akkor bátran gátolhatják a' kerül. napló kinyomatását; de ha a' mérsékelt véleményü vagy fontolva haladó párt érdekében az előleges elmélkedéseknek azon elvek fölött, melyeknek befolyása alatt a' napirenden levő kérdéseket elhatározni kívánják, hathatós irányt adni akarnak, ezen célzt a' kerül. napló által sokkal biztosabban érhetik el, mint a' főállók hirlapok által, melyek általában a' viták azon részét, mely az utasításadásra leginkább hathatna, vagy a' megelőző vizsgálat miatt nem adhatják, vagy tudósításikból szántsándékosan kihagyják, vagy hatását nem látva át fölöslegesnek tartják. E' tekintetben azonban ugyanazon pesti hirlap, mely a' főrRk többségének nézetit egyáltalában nem pártolja, melytől több kérdésnél még a' részrehajlallanság érdemét sem tagadhatni meg, a' fontolva haladó pártnak világos rövidítésével majd legügyesebben működik, mert levelezői, megyei elementumokat voltaképen ösmerik, s küldöinknek gondolkodásmódját, geniusát, szokásait kellőleg méltányolva, nemcsak a' kiemelendő vitákat, de még azon szavakat is meg tudják változtatni, melyektől e' czélba vett hatást várják. Ezen hatás antidotumát, ellensúlyát a' fenálló viszonyok közt jelenleg egyedül a' kerül. naplóban találják föl a' főrRk, mely által a' napirenden levő kérdések kellőleg felvilágosítottán, a' kitisztult közvélemény, a' higgadság azon pontjára fog érni, hogy a' törvényhozási kérdések lénye fölött bizvást határozhat 's egy vágással sok hibás nézet eligazittatik. Szólv tehát a' nemzet egészségét oly lábon gondolja lenni, hogy megbírván ezen experimentumot, a' kerül. napló kinyomatását ö felségének fölterjesztendő fölírás utján tovább is szorgalmazza. — Ezen előadás közhelyesséssel fogadtatván, üzenetbe foglalítani határozottat. Ezután egy megyei követ a' sajtóviszonyok törvényhozási rendezése iránt választmányt indítványozott kineveztetni, mi azonban egy megye követét kivéve, a' többire nézve figyelem nélkül elhangozván, utána egy megye követe azt szorgalmazá, hogy ha már a' dolgok mostani állásában a' ker. naplót az illető hatóságokkal máskép közölni nem lehet; köziratra bocsátás utján kéziratban küldessék az meg az utasító hatóságoknak (zugás a' fiatalág részéről, mire szólv megjegyző, nem tehetek róla, de küldöm ezt kívánják). Pártolták ez indítványt némelylek, midőn mások létesíthetlennék állíták, miután a' kerül. naplívivők sokszor 2—3 hétig sem készülnek el a' naplóval. Ezen észrevételre a' naplívivők részéről választottat, hogy ők ugyan annak idejében elkészítik a' naplót, de miután egy héti napló 8—9 sőt néha 20—24 ivre is terjed, 's egy néme.ly követ leiratás végett magához vitetvén, hosszabbidőig magánál tartja: így történik, hogy az, ki a' naplót utóbb kérti, csak huzamosb idő után juthat hozzá. Végre azon megyei követ, ki már egyszer a' közirat helyét kösajtóval indítványozta pótoltatni, a' ker. napló köziratra bocsátatását következtelenségben látán a' KK. és RR. azon már 3 hónap előtt tett kijelentésével, miszerint a' közirat az ifjuság irányában idő- 's erkölcsvesztegető alkalomnak ismértetett el. A' kerül. naplívivők késedelmezését pedig azzal igazolá, hogy azoka' gyorsítás mesteriségét nem tanulván, nemcsuda ha kipkedve kapkodva tett jegyzeteik kidolgozására több időt igényelnek. Ezzel vége lön a' ker. napló köziratra

bocsátatása szorgalmazásának, hanem a' m. főrRknek a' fontos tárgyak országos választmányok által kidolgoztatása iránti 2dik üzenete olvastatott fel, mi is egyszerűen tudomásul vétetvén, az elnökség jelenté, hogy egy közbirtokos bizonyos megyei eljárás iránt kérelmet nyújtott be, mi is illető helyre utasítottán, ugyancsak az elnökség a' szepességi XVI. város folyamodványát mutatta be, mely a' városok rendezése iránt kiküldött ker. választmányának véleményes tudósításadás végett kiadatni rendeltetett: mire egy megyei követ neheztelleg emlité, mikép jövendőre az utasításadásnál már czélszerűbb leend petítio utján eszközölni valaminek tárgyaítatását, mert ő már Arad város becikkéztetését többször szorgalmazta tárgyalatni, és az még sem történt; a' XVI. város pedig petitionalis eljárásának köszönheti, hogy ügye maholnap tanácskozás alá vétetik. Erre választottat, mikép a' szep. XVI. város ügye már több országgyűlésen is szorgalmaztatott, sőt annak tanácskozás alá vétele több megye követeinek utasításul is adatott. Egyébiránt megjegyzé egy követ, még a' kerül. választmányhoz utasítással semmi sem határozatott a' a' XVI. város sorsa iránt. Ezek után a' megyei kihágások érdemében kiküldött ker. választmány jelentése került szönyegre, jelesül annak mult alkalommal tárgyalás félben maradt 5dik §a, melyben többek közt mondatik: „Becsületbeli aljegyzőket, tisztii ügyviselőket 's eskütteket a' főispán teljes korra tekintet nélkül nevezhet. Ezek hatásköre kiszabása az illető megyék helyhatóságához tartozik. Csak oly becsületbeli esküttek bíráskodása érvényes, kik erre tisztujtáskor rendszeren választattak meg. Becsületbeli tisztviselőknél — a' megyeileg kiszabott hatáskörbeni — egyes esetekben alkalmazása az illető hivatalbeli főnököt illeti. Tisztujtáskor ezen becsül. hivatalok is megszűnven új kinevezés nélkül nem folytathatnak. Minden ellenkező törvény és gyakorlat megszüntetik.“ E' szerkezet felolvasása után előbb egy tiszai, aztán egy dunai megye követe a' becsül. aljegyzői és tisztii ügyviselői hivatalokat főleg azért mondák törvényesen megállapítandóknak, mert ezek a' serdülő ifjuság kiképzéséül szolgálnak, 's mintegy hivatalos seminariumai a' megyéknek, miután ezekben nyílik alkalm a' jövendőben hivatalra választandó egyedek képességének kiismerésére. Az ily becsül. jegyzők 's ügyviselőkről nem is állithatni ugymond egy követ, hogy a' főispáni önkénynek vakon bókólnának, sőt tapasztalás bizonyítja, hogy ezek hivatalra törekedvén, igen is szem előtt tartják, hogy a' főispánval ellenkező elvek vitatása juttat hova hamarabb kívánt czélhoz. Egyébiránt az előbb szólt megyei követ ezeket a' megyei KK. és RR. ajánlása nyomán kíváná a' főispánok által kineveztetni. Ezután egy más megyei követ azt mondá, hogy becsül. aljegyzők és ügyviselőknél a' B — megye követe által ajánlott módosítással kineveztetés nem ellenzi ugyan, miután illyenekre — a' legnagyobbmegyében is csak négy fizetéses jegyző szokván lenni — elkerülhetlen szükség van, de az adózók zsarolására a' becsül. szolgabírák és esküttek törvényesítését, teljes erejéből ellenzi. Mihez egy utána szólv követ még azt adá, hogy ha minden tisztválasztáskor újra nevezendő becsül. aljegyzők és ügyviselők közül a' főispán valakit csak azért nem akarna újra kinevezni, mert az önkényének nem hódol, az illető conferentia ajánlatára tartozzók azt kinevezni. Ezen kijelentések után leginkább arról volt a' szó, hogy a' becsül. esküttek állása törvényesítessék é vagy sem? Némelly rövid szóváltások után szavazásra kerülvén a' dolog, a' többség abban állapodott meg, hogy a' mely megye szükségesnek látja, az becsül. eskütteket rendszeresíthessen. Ezen kérdés eldöntése után egy megye követe a' kerületb. esküttek rendszeresítésében a' vármegyei hatalmasb párt által elkövethető önkény eltávolításul azt indítványozta, hogy minden megyében előleg határozottassék az meg, mennyi becsül. hivatalnokra van a' megyének szüksége; és az így előleg meghatározott számon felül se a' főispánnak se a' megyének ne szabadjon kénye szerint szaporítani a' becsületbelieket. Erre választottat hogy midőn a' megyék elhatározzák, miszerint becsül. esküttekre van szükségök, ugyanakkor azt is elfogják határozni: hány ily egyed kell választaniok, és így eziránt a' törvényben fölösleges volna intézkedni. Egyébiránt szavazásra bocsátatván azon kérdés, hogy a' becsül. esküttek főispánok által neveztessenek é vagy pedig az illető megye által választassanak a' többség a' választás mellett nyilatkozott. És így a' szerkezet következőkép módosítottat, hogy i. e. becsül. eskütteket — ha a' megye szükségesnek látja — választhat. — Egyébiránt a' becsül. aljegyzők és ügyviselők

kineveztetése is azon megszorítással hagyatik a' főispánnál, hogy a' kinevezés a' megye ajánlatán alapuljon. —

CXXIII. ker. ülés dec. 15. d. e. 9 1/2 órákor. Tárgy: Megyei kihágások iránti választmányi jelentés. Mai ülést azzal nyitá meg a' ker. elnökség, hogy a' tegnap kifejtett kérdések közül 3 iránt a' KK. és RR.ek határozott nyilatkozatát kérte. A' kérdések ezek: akarják é a' t. KK. és RR., hogy a' becsül. aljegyzők és ügyviselők a' főispán által a' tegnapi indítványhoz képest egyedül csak a' megye ajánlatára neveztessenek ki? Akarják é, hogy ezen becsül. hivatalnokokat tisztujtáskor a' conferentia ajánlatára a' főispán ujjolag kinevezni tartozzók? végül: akarják é, hogy az 5 §. ezen utolsó szavai „minden ellenkező törvény és gyakorlat megszüntetik“ az 5dik §ból kihagyatván, majd az egész munkálat végére tétessenek? E' kérdésekre a' többség igennel válaszolt, sőt mind ezt már tegnapi ülésében megállapítottak vallá. Most a' kerül. elnökök ifjabbika azt hozászóba, hogy a' szerkezet szerint az orvosok 's mérnökök hivatalaikat csupán itélet által vesztetvén el, a' megyének egészségé 's technicai állapotja tetemes rövidségére a' vgyék nyakán meg fognak öregedni, kíváná tehát szólv e' részben a' szerkezetet módosittatni, különben tartani lehet, hogy a' már magában természeténél fogva conservatív és sokszor hanyag öregség utját állja az ujjab kor-kívánja minden czélszerűbb javításnak. Néhány megyei követ figyelembe veendőnek mondá ezen észrevételt, és utasításai nyomán egyfelől azt sürgették, hogy az orvosok és mérnökök is minden 3 évben újra választassanak, másfelől pedig csak annyiban kívánták módosítani a' szerkezetet, hogy az orvosok és mérnökök hivatalaiktól elmozdítása rövid uton kimondandó itélet által történjék. Ezekre egy megyei követ válaszul adá, hogy ha már az urbéri jegyzők szabad választatásáról 's elmozdításáról szólv törvény oda magyaráztatik, hogy azon szerencsétlenek hivatalaiktól itélet nélkül elmozdittathatnak: ne adjunk ujjab alkalmat, hogy a' megyénél is legyenek oly egyedek, kiknek sorsa akár a' főispán akár valamely hatalmasb párt önkényének esnek marta lékul. Ezen előadást a' többség helyesséssel fogadván, olvastatott a' ker. választmányi jelentés 6dik szakaszának felvilágosító magyarázata és szövege. Szavai imezek: „A' főispán azon joga, hogy tbirákat szabadon nevez, továbbra is fenmarad. E' mellett azokat, kiket tisztujtás előtt a' 13 's 14. §§. értelmében tartandó tanácskozány (conferentia) kitüz, tbiráknak tartozik kinevezni. Arra, hogy valaki tbirának főispánilag kineveztessek, vagy a' tanácskozány által kitüzessék, polg. állapotra való minden tekintet nélkül, kitkit csupán érdem érdemesíthet.“ E' szerkezetet némelylek egész kiterjedésben pártolták; mások egészen kihagyatni kívánták, többen pedig csak módosítottatást szorgalmazták. Kik a' szerkezetet pártolák, így okoskodtak: a' kiküldött ker. választmányának a' tbirák kineveztetését okvetlenül szóba kelle hozni, mert kiküldetéséhez képest a' megyei kihágások korlátozása iránt levő szükség javaslatot adnia, nem lehetett felednie, mikép a' tbirák kineveztetése nem iszer hozta már ingerültségbe a' kedélyeket: szóba hozván pedig a' táblabírák kinszeptetését, azt hitte az illető választmány, hogy szönyegen forgó javaslata által mind a' megyéknek az 1613: 24. czikkben világosan kimondott tbiró-választási jogát biztosítja, mind az eddigi szokás iránt méltánóly figyelemmel viseltetik; mennyiben a' főispánknál továbbra is fenhagyá a' tbirák kinevezését, midőn más felől azt is nyilván kimondá, hogy tisztujtás előtt a' conferentia által kitüzött egyedeket a' főispán tbiráknak kinevezni tartozzók, kikből aztán tisztujtáskor a' törvényszéki vagy is bíráskodó tbirák a' megyei választó közönség által választassanak. Kik a' szerkezetet ostromlák, így szóltak: a' választmányi javaslat által olly alkotmányos joga kockáztatik a' megyéknek, melyet fenálló százados törvény és szakadatlan gyakorlat szentesít. Ugyan is az 1613: 24. czikk világosan rendeli a' törvényszéki t. bíráknak megye közönsége általi választatását, a' szokás pedig szinte ellenmondhatlanul bizonyítja, hogy e' jegot — habár némelly megyék hanyag egykedvűségből ki engedték is ragadtatni kezeikből — több megye, mint például Pozsony, Bihar, és mások jelenleg is gyakorolják. Volt ugyan idő, midőn ezen megyéket is megkisérték jogaikból kivételtesni, de Pozsony mind ezek daczára biztosítani tudta magának a' törvényszékek nyilvánosságát 's t. bíráinak szabad választását. Biharra szinte parancs küldetett, de e' megye Pozsonyt követve törvényes szokásban gyökerező

jogától nem állott el 's el sem fog állani soha; más megyékben is átlátták azt főleg a' commasationalis pereknél, hogy az amogy csak főispáni kegyelemből kinevezett t. bírák bíraskodása által a' személy- és vagyonbátorság nincs eléggé biztosítva. Így történt az, hogy t. bírákat évenként minden megszorítás nélkül az egész nemességből szabadon kezdék választani, mit, habár törvény és szokás nem harcolna is mellettök, annál inkább tehettek, mert az uriszékeknek szinte megadta az újabb törvény, miszerint meghívottakul oly egyedeket is eskethessenek föl, kik főispán által t. bíráknak nem valának kinevezve. Ezen véleményfelekezet szerint oly t. bírákra, kik installatiókra járásért százanként is szoktak kineveztetni, semmi szükség. Napkeletről hozott nyavalyánk az nekünk, mond e' véleményfelekezetből egy szónok — miszerint ezim nélkül jól sem érezzük magunkat, e' boldogtalan czimkórság okozza, hogy alkotmányos jogaink kifejtésében oly silány, oly nyomoruságos lábon állunk. Ha a' táblabíró nem bíraskodhatik, minek annak a' czim? és ha a' megye mind azokat, kiket arra érdemeseknek talál, táblabíráknak kinevezi, hát a' főispán kiket fog kinevezni? Ha mi a' főispáni kinevezést jognak mondjuk, akkor félt, hogy a' megyék eddigelé nagy ügygyel bajjal megóvott szabad választási jogát vigyázatlanságunkkal áruba bocsátjuk. A' szerkezet nem maradhat meg, mert ha a' főispánra és a' conferentiára bizatik a' t. bírák kinevezése 's az ezek által nevezettek közül kell választani a' megyei közönségnek törvényszéki ülnökeit, más szóval oda megy az egész dolog, hogy a' megye közönsége csak azokat választhatja törvényszéki bírákká, kiket a' főispánnak és conferentiának kinevezni tetszik és így a' szerkezet által kettős baj gyökerezik meg a' megyékben. Egyik az, hogy a' főispán a' conferentiával épen úgy mint a' kir. városokban a' belső tanács a' külsővel, önmaga egészíti ki 's regenerálja magát, a' mennyiben a' főispánnak lesz joga kinevezni, és a' nagyjórészt főispán által kinevezett t. bírákból álló conferentiának lesz joga ajánlani; másik az, hogy a' megyei közönség az így tudta 's hire vagy legalább megegyezése nélkül kinevezett t. bírákból kénytelenítve törvényszéki ülnökeit választani, bírálja szabad választásától elűtetik 's annak alkalmazására szorítottatik, kit a' conferentiának kitűzni, főispánnak pedig kinevezni tetszett. Eddig is történtek visszaélések mond e' véleményfelekezetbeliek hathatós szónoka a' t. bírák választásánál, midőn a' főispánok szinte ezredenként nevezték ki a' t. bírákat. E' vélemény baráti tehát, nem akarván semmivisszaélésekre kezét nyújtani, kívánják, hogy a' megyei közönség évről évre úgy mint egyéb tiszteket 3 évenként minden kijelölés 's polgári állapotra való tekintet nélkül szabadon választassa a' t. bírákat. A' 6dik §t módosítani akarók két különböző szempontból indultak ki, midőn némelyek a' módosítást azért sürgették, hogy a' főispán kinevezési jogát törvény által canonisálni nem akarták, mások nem egyébről szorgalmazták a' szerkezetmódosítást, mint azért, hogy benne azt látták, mikép táblabíróul mindenki polgári állapotra való tekintet nélkül csupán érdemért nevezessék. E' nevezetes körülmény okozta azt, hogy szavazásra bocsátván a' kérdés, ha vajjon a' szerkezet megmaradjon e, vagy pedig módosítottassék, a' leendő módosítást mindenik véleményfelekezet a' maga javára magyarázván, sőt magok az egész 6dik §t kihagyni kívánók is, annak belátása után, hogy véleményüktől elűtetnek, kedvezőbbnek reménylve a' módosítást mint a' szerkezetet, a' nagy többség a' szerkezetmódosítás mellett nyilatkozott. Meg levén állapítva a' módosítás, mindenik véleményfél a' módosítás által elérni gondolt czéljához képest akarta volna a' második szavazási kérdést föltétetni, míg hosszabb ürgetése forgatása után a' kérdéseknek, szavazásra ezen kérdés tüzett ki: nevezhet e' a' főispán t. bírákat vagy nem? Megkezdetvén a' szavazás, midőn egy követ látá, hogy szerinte a' szavazás kezdete sem mutat kívánt eredményre, félbenszakasztatni indítványozá azt, 's azon kérdést kívánta szavazás alá bocsátatni: legyenek e' becsül. táblabírák v. sem? Azonban egy más követ válaszul adá, hogy ez utóbbi kérdés is csak oda fog vágni, hová az előbbi, mert kik a' már szavazás alá bocsátott kérdésnél fogva úgy reletnek, hogy a' főispán nevezhet t. bírákat, ez újabb kérdésre azt fogják válaszolni, legyenek becsül. t. bírák. Ezen észrevétel következtében folytatott a' megkezdett szavazás, melynek eredménye az lön, miszerint a' többség kimondá, hogy a' főispánok t. bírákat nevezhetnek. Ezen eredményre sokan nem levén megalégülve, miatta részint a' szavazási kérdések kezelőit, részint a' választmányi javaslat szerkesztőit okolák, míg végre az inkább versenygés mint tanácskozásszerű felelőseknak, egy tekintélyes követ ezen kijelentéssel veto véget:

miután a' kir. városoknál azt állapítottuk meg, hogy a' tiszteket polgárt a' közgyűlés nevezze ki, a' megyéknél sem emelhetjük az elnököt az egész megyei egyetem fölébe, hanem ki kell mondanunk, hogy a' főispán csupán tiszteket nevezhet ugyan, de csak azon egyedekből, kik ellen a' jelenlevő megyei közönség többségének kifogása nincsen. Egyébiránt törvényszéki t. bírákat évenként minden kijelölés nélkül szabadon választasson a' megye közönsége, midőn az ugynevezett fizetéses t. bírák tisztujtáskor épen úgy mint egyéb megyei tiszteket kijelölés után lennének választandók. Még többben akarván szólni a' dologhoz, mivel már későre haladt az idő, a' tanácskozás más napra halasztott.

CXXIV. ker. ülés dec. 16án d. e 9 1/2 ór.

Tárgy: Megyei kihágások iránti választmányi jelentés folytatása. A' kerül. napló kinyomatásának akadályoztatása iránt jegyzőileg fogalmazott 3dik üzenete a' t. KK. és RR. nek a' m. főRKhez közíratra bocsátás végett felolvastván, a' kerül. elnökség a' megyei kihágások érdemében kiküldött kerül. választmány jelentésének 6dik §ából miután a' tegnapi ülésben utóljára szólott követindítványát a' t. bírói kinevezést illetőleg a' többség által elfogadottnak mondá, szavazásra azon kérdést vélte kitűzendőnek ha vajjon a' bíraskodó táblabírák polg. állapotra való minden tekintet nélkül választathassanak e, vagy pedig csupán nemesek legyenek választandók? Mielőtt a' szavazás eredményét megmondanám, előre kell bocsátanom, mikép ezen kérdés már a' tegnapi ülésben zavarba hozá az elméket, és a' 6dik §. szerkezetét épen e' kérdés miatt kívánták némelyek módosítani, mert írták egy oly kérdés tárgyalásába bocsátkozni, melynek a' miveltebb kor igényeit kielégítő feladatását az utasítások bilincsei közé szorított követektől nem reuámlélhetők. E' félelem látszék tehát arra is okot szolgáltatni, hogy többen azok közül, kik, mint magokat kifejezik, a' hivatalképesség mérlegébe nem a' gyermek bölcsőjét körül lengő nemesi kutyabört, vagy egy száradásnak indult nemzetségi törzsofka törvényes árnyékát, hanem az emberül kiképezett ész és szív nemes tulajdonit hiszik vetendőnek, ez uttal mintegy mellékesen vonakodni látszóttak e' nevezetes tárgyat tanácskozás alá venni. Azonban ma a' kerül. elnökség újra szóba hozván e' féltékenyül kerülgetett tárgyat, a' többség kívánta, hogy szavazás után határozassék el: vajjon csupán nemesekből választathassanak e' a' törvényszéki t. bírák, vagy pedig minden polgári tekintetrel való különbség nélkül? Megkezdék a' szavazást még pedig jobbra balra egyaránt aggodalmas nyilatkozatok kíséretében, azok, kik utasítás által kövte érzék magokat, a' lélek mélyből eredni látszó fájdalommal panaszlák, hogy ha a' kérdés avatosabban tétetik, akkor ök nem jönnek azon szomorú kénytelenségbe, hogy a' tiszta érdemet mellőzve, egyedül polg. állapotra tekintsenek. Mások ellenben, kiknek küldőik, mint ök mondák, rég átlátták már azt, hogy az értelmesség 's becsületesség nem függ a' születéstől, hatályos kijelentéseikkel mutogatták, hogy ha az 1840: 15. t. cz. következtében a' fő törvényszékeknek e' hivatalnokok kinevezésiben születésre, polg. állapotra a' józan ész kívánata szerint nincs tekintet; hogy ha a' küldők választási jogát az illető követek az által megszorítani nem akarják, miszerint ez uttal mintegy lemondanak azon szép szerencséről, miszerint a' nemesek eddigelé a' kit érdemesnek találtak bizodalommal megválasztalhattak; ha végre a' kir. városok rendezése 's a' orim. codex tárgyalásakor kifejtett emberséges nézetekkel homlokegyenest ellenkező eszme zavarba nem akarják jöni, mind azon követek, kik mult alkalommal az eskütszékeket pártolák, a' nemesek és nem nemesek között ez uttal sem huzhatnak oly választófalat, melyet küldőiknek a' szükség és érdem úgy kívánván, megszüntetni ne szabadjon, mert szólók egy magyar megyéről sem tudják és akarják föltenni azt, hogy saját szabadlétét megtagadná, azt tenné pedig, ha választási jogában magát bármi ürügy alatt korlátoztatni engedné. Ezen 's több más illy nemű kijelentések közt lefolyt a' szavazás processusa, 's az elnökség által kimondatott azon eredmény, miszerint a' t. KK. és RR. többsége 28 — 19 ellenében azt akarja, hogy a' nemesség minden megszorítás és polg. állapotra való tekintet nélkül azt választassa törvényszéki táblabírájának, kit arra érdemesnek talál. Következett a' 7ik §, mely egy megye követe indítványára ezekben állapított meg: azon ülnökökre nézve, kik rendes fizetést húznak, (fizetéses t. bírák) oly kijelölésnek és választásnak leendő helye tisztujtáskor, millyen a' többi megyei tisztviselőkre nézve; azok pedig kik napidij mellett időnkint itélendnek, minden kijelölés nélkül évről évre — vagy mint a' megyei körülmények hozzá magukkal, minden polg. tekintetrel való különbség

nélkül szabadon választandók. Olvastatott tovább a' Sik §. „Bármelyik alispáni hivatal időközben történt üresség esetében is csupán a' 27, 28, és 29. §ban érdekelt választás utján tölthetők be. Ha tisztujtás utáni két első évben történnék azon hivatal megürülése: így annak betöltése mulasztatlan. Később csak az illető megye különösen kifejezett kívánatára lehet, és kell annak a' köv. általános tisztujtás előtt megtörténni. A' közbejött ürülről az elnökség a' megye főkörmányzóját azonnal értesíteni, az pedig a' tudósítás vételétől számítandó 3 hónap alatt e' végett részletes tisztujtást tartani köteles. Halasztás, vagy bármi okból elmaradás esetében, a' 2, és 4. §§ok rendelkezének leendő helye. Ha a' megürült alispánra azon megyei hivatalban levő választandók: annak, 's több így notalán előléptnek helye, úgy szintén mind azon hivatal, mely ezen időben ürességben vannak, ugyanazon alkalommal, hasonló választás által töltsék be. 9ik § Ha más, mint alispáni hivatalban támadna időközben üresség: a' megye e' végre előre hirdetett legközelebb közgyűlése 3 tagot ajánl, 's nem többet, a' főispánnak. Ki csupán ezek közül nevezhető helyettesítéssel ama hivatali halasztás nélkül betölteni köteles. Ha a' hivatalbeli üresség támadta után 3 hónapra főkörmányzója a' megyének még nem volna, v. a' felterjesztés után annyi időre a' felterjesztett tagok közül egy sem neveztetnék ki: a' helyettesítési jog és kötelesség a' megye legközelebb közgyűlésére száll. 10ik §. Minden időközben választott, vagy kinevezéssel helyettesített tisztviselő is a' legközelebb általános tisztujtáskor új választás alá esik. 11dik §. Mihelyt a' megyei perbefogó szék valamely hivatalnok vagy t. bíró ellen, akár magányos folyamodás, akár felsőbb tisztviselői rendelkezés vagy jelentés, akár megyei végzés következtében elibe került panasz folytatás, annak perbefogatása helyét találja, 's ezt kellő kihallgatás után bizonyítványokra alapított itélettel kimondja, azon hivatalnok, vagy t. bíró, ugyan ezáltal, hivatalától felfüggesztetik 's errül a' perbefogó szék elnöke a' legközelebb gyűlésre további rendelkezés végett, jelentést tenni köteles. A' hivataltöli felfüggesztés más módja érvénytelen. Ezen §ok úgy mint a' kerül. választmány által szerkesztettek, figyelembe nem vétetvén, az olvasás közben feltemerült csekélyebb észrevételek meghagyattak. Mellőzve az elhangzott észrevételeket, nem mellőzhetem egy követnek az egész választmányi munkálatra tett ezen érdekes megjegyzését. Általános meggyőződésem úgy mond e' munkáról, hogy ennek sikere nem nagy leendő 's innen magyarázom én ki amaz egykedvű részvételenséget, mely e' munkatárgyalást szibbasztani látszik, ám de én ezért a' kerül. választmányt nem vádolom, mert hiszem az nem a' gyök koordinatiójára bizatott meg. mit jelen politikai conjuncturák közt őszintén megvallom magam sem látnék célszerűnek, hanem csak annyit mondok, hogy részemről az egész munkálatot 3 életerős §ba kívántam volna szoritani, melyek közül 15 lett volna az, hogy minden 6 évben történnék tisztujtás. 2ik, hogy minden választás szavazás utján hajlassék végre. 3dik hogy minden szavazás titkos legyen. E' három eszme még legalább egypár országgyűlésig annyira mennyire meg bírta volna tartani a' rendet, mi egyébiránt nem a' törvény, hanem a' politikai képzettség eredménye szokott lenni, miután ha a' törvény elég erős is a' rendtelenség okozóit megbüntetni, de a' rendtelenséget megelőzni nem képes. A' rendnek egy alapja van már téve a' 16 városi szavazásban 's gondoskodnunk kell, hogy ezen alap hazánk egyéb lakost illetőleg is mindinkább szélesedjék. Egyébiránt a' szönyegen forgó §hoz szólna, kívánja, hogy a' főispán a' többség által kormányozzon 's kinevezésben a' bizalom jelelte sort figyelembe vegye. Ezután a' 12 és 13dik §§ok olvastattak, melyek szavai ezek: „12ik § Minden hivatalra azon egyed, ki tisztujtás előtt azt viselte, azon esetre, ha tovább is hivataloskodni kívánna, és 15ik § rendelkezés képest kijelöltetésre alkalmatlaná nem vált; mint szinte a' tanácskozány (conferentia) által kitűzött két más egyed a' főispán, vagy illetőleg a' 2ik és 4dik §§ eseteiben a' 16dik §. értelmében választandó elnök, kijelölni tartozik. Ezeket kívül belátása szerint jelölhet ki a' főispán, vagy illetőleg választott elnök már kettőt is. Minden kijelölt, vagy kitűzött egyednek 15ik §ban kitett megkivánatosággal kell birni; különben bár mely kijelölés, vagy kitűzés érvénytelen. 13ik §. Ezen tanácskozány, a' főispán vagy illetőleg a' 2ik és 4ik §. értelmében választott elnök előlétele alatt, a' tisztujtás előtt összeül; benne a' tized rész kívánóságára is tartandó titkos szavazás utján fejenként számított többség határoz; és határozatairól kebléből választandó jegyző által hivatalos jegyzőkönyvet vezetett. Ebbe a' jelenlevők nevei

is bel
dand
vatal
ji. E
tak s
vesen
össze
szon
lölül.
megy
több
10 k
megh
letes
tozik
szab
közs
vány
törv
nak,
nak,
45,
szak
hogy
gyed
nak
dítvá
raga
mert
zava
gátó
meg
sok
mert
foly
lőbb
lálja
szól
gát
tájá
moz
szap
évig
fogj
rék
ló p
vise
gye
is e
ann
pél
laik
a' n
tov
be j
az
tele
ság
elle
kos
szo
vált
vat
tyu
nyo
atú
ság
nem
tis
sék
gya
na
mal
sör
a' k
nem
utá
idé
nap
tály
olly
ni
cso
töl

isbeiratnak, 's tisztujítás után megye levéltárába beadandó. 14ik §. A' tanácsközvány tagjai az elnökön kívül: a) tisztujító megyének mindazon bírái, kik abban birtokosak, vagy benne laknak. b) Mindazok, kik ama megyének közhivatalát viselik, ha azok tisztujításkor hivatalt nem vállalnak. c) A' választó testület képviselője. E' végett olly megyékben, hola' szavazásra összehívtak száma ezret nem halad meg, minden választó összesen tízet, hol ezen felül öt ezerig megye a' választók összes száma, minden száz választó egyet egyet választson a' tanácsközványon helyettük megjelendő képviselőül. Tíznel kevesebb, ötvennél több képviselő bármely megyében sem lehet. Hol 5000nél több, vagy ezernél több kevesebb választó van, ott ezen 50 vagy illetőleg 10 képviselő választására nézve a' választók arányának meghatározása, mint szintén az érdemben kívántató részletes rendelkezés, a' megyék helyhatósági köréhez tartozik. d) azon megyében fekvő, vagy birtokos minden szabad kir. városnak, 's a' 24. §ban érdeklétszabad községnek, egyegy képviselője, másoknak e' tanácsközványban helye nincs. Mindazok, kik annak tagjai e' törvényszerint nem lehetvén, abban mégis jelen volnának, 's az elnöki személyes megintés után sem távoznának, széksértőknek tekintendők 's rájuk nézve a' 43, 45, 51, 52, és 53. §ok rendelkezése leendő helye. Ezen szakaszok felolvasatása után egy megye köv. indítvány, hogy 6 évnél azaz két tisztujításnál tovább ugyanazon egyed, ugyanazon megyei hivatalt ne viselhesse. Ezen indítványt akadnak pártolójiszinte mint ellenzőji. Kik az indítványt párolták, így okoskodtak: Ezidő szerint azért ragaszkodnak sokan olly kebellázítólag a' hivatalhoz, mert azt hiszik, hogy abból kimaradni szégyen, e' sok zavargást 's fondorkodásokat előidéző balhiedelem magától elenyésznekkor, ha törvény mondaná ki, hogy megyei hivatalt 6 évnél tovább viselni nem szabad. Mások pedig azért mesterkednek annyira hivatalba jutásért, mert azt látják, hogy rájuk különben csak számos év folyása után kerül a' sor. Ha tehát valaki hivatalból előbb nem léphet ki 6 év alatt tisztválasztás útján, ne foglalja az erőteljes ifjak helyét, mert tudni kell, mond szülő — hogy egy némellyik alispán befészkelvén magát az alispáni székbe, úgy ottalálja a' köznemesség nótáját, hogy onnan aztán nincs emberi hatalom, mely ki-mozdíthatná, minek az következése, hogy a' naponkint szaporodó nemes ifjuság elunván becsületből számosabb évig várakozni, elhagyja megkezdett pályáját 's megfogja az eke szarvát, holott különben a' status javára derék tisztviselő fogott volna belőle valóni. Egy másik szülő példát hozott fel, hogy a' hivatalban megrögzött tisztviselő az tartvány magukról „beati possidentes“ a' megye és az energicus ifjuság megrövidítésével félszázadig is elhivataloskodván, csupa machinákka válnak. Ezt annál kevésbbé véli szóló türendőnek, mert a' régié is példát mutattak már e' részben; jelesen a' romaiak consulaikat mindig csak bizonyos és rövid időre választották, a' megyei tisztviselő, tehát ugyanazon hivatalt 6 évnél tovább ne viselhessek, azonban egy tisztválasztás közbejötté után ismét választathassanak. Felhozott még az indítvány támogatására Amerika példája, megemlített, hogy a' hivatal megöregült tisztviselő zsarnokságra szoknak és a' hivattal visszaélnék. Az indítvány ellenzőji és a' szerkezet mellett maradni kívánók így okoskodtak: a' megyei hivatal-viselés 6 évre szorítottása által a' bizodalmon alapulni tartozó szabad választás korlátoztatnék, a' hiválólag egy vagy más hivatalra termelt egyede a' státus kárával előre sarkantuztatnának a' általában a' megyei hivataloskodás bizonyos aristocraticus irányt venne magának, a' mennyiben attól a' vagyontalanabb nemesség nemcsak bizonytalansága hanem rövidsége miatt is elidegenítettnek. Azonban nem is az a' cél, hogy Péter vagy Pál legyen megyei tisztviselő, hanem az, hogy a' hivatal derekasan töltesse be; ezenkívül vannak megyék, hol ez indítvány gyakorlatba vétele, a' mennyiben kevesen vannak hivatalviselésre képes egyedeik, — maholnap azt következtetné, hogy a' hivatalok betöltésére a' szomszédban kellene keresni embereket. Végül a' közigazgatás bonyolult kezelése nemcsak tanult, hanem tapasztalt egyedet is igényel. Ezen előadások után egy megyei követ kedélyes előadása közfigyelmet idézett elő. Ő ugyanis hivatkozva B—megye követe tegnapi azon előadására, miszerint a' consiliariusok 4 osztályba szoktak soroltatni, kik közül az 1. osztálybeliek olyanok hogy tőlök tanácsot kérnek és ők tudnak is adni 'sa' 2. osztálybeliek olyanok, hogy tudnak tanácsot adni, de tőlök nem kérnek, a' 3. osztálybeliek kik tőlök kérnek, de nem tudnak adni; végre a' 4. osztálybe-

liek olyanok, kik tanácsot nem tudnak adni, de nem is kérnek tőlök. Állítá, hogy a' dolog a' megyei tisztviselőkel 's illetőleg alispánokkal is így van. Ezekis 4 osztályba sorozhatók; az 1. be tartoznak, kiket a' megye bizalma 6 éven túl is megmaraszt és ők meg is maradnak! a' 2. osztályba, kiket a' közbizalom megmarasztana, de ők meg nem maradnak! a' 3. ba, kiket a' közbizalom nem maraszt, de ők megmaradnának! a' 4. be végre olyanok, kiket sem bizalom nem maraszt, sem magok nem maradnak. A' bizalommal, ugymond, bajos parancsolni, hagyjuk tehát a' dolgot, mint melly maga magát mindig ki tudja egyenliteni, a' hatóságokra annál inkább, mert a' jóvaló embereket a' közhivatalok viselésétől törvényes megszorítás által elijeszteni annyira volna, mint a' statusnak készakarva kárt tenni 'sa't. Ezen e' öadásra melly az egész ülést felderíteni látszott, némelly csipősb észrevételek tétetvén, végül a' többség szerkezet mellett nyilatkozott. Mai tanácskozása közben több mellékes indítvány tétetett, például, hogy a' tisztujítási conferentia 90 tagból álljon, mellynek 1/4 a' választó testület választotta legyen; hogy a' megyei hivatalokban az előléptetés fokozatát töröljék; a' tisztujítási conferentiában mindenki résztvehessen, ki tanácskozási képességgel bír; azon uradalmi ügyvédek, kik a' megye keblében nem laknak ugyan, de megyei gyűlésekre járnak, szinto részesülhessenek a' conferentiában; a' szabad kir. városok két követ által képviseltesse; minden 5000 lakosból álló községnek képviselője legyen, tovább a' főispán nemcsak a' conferentia többsége, hanem kisebbsége által ajánlottakat is tartozzék kijelelni, sőt a' közbizalmi testület conferentián kívül tett nyilatkozatát is méltányolja a' kijelelésben. Ezek 's többféle indítvány 's illetőleg észrevételek a' többség védelmező szerkezet ellenében kisebbségben maradtak.

Legujabb: Dec. 18kán 's 19kén a' 125dik és 126dik kerül. ülésben a' megyei kihágások korlátoztatása ügyében névszerint a' megyei tisztviselésre képesek vagy kijelölhetőek kívántatóság, tisztválasztási elnökség, választásmód (titkos szavazás) tisztujítási örszék, továbbá választási szavazattal kik bírnak vagy ruházattalnak fel? erre nézve a' 24 § minden pontjai egy két csekély módosítással helybenhagyattak 's így a' honorationok 's az intelligencia majd minden osztálya választási és szavazási képességgel ruházattal fel.

Budapesti napló. Hazai iparüzésünk bármely csekély ágában mutatkozó haladásnak is mindenestre örvendünk kell, mert a' legparányibb kő is nagyobbítani segíti a' díszes épületet; nem hagyhatjuk tehát megemlítés nélkül azon méltányló megtiszteltetést, mellyben legközelebb egy budai hazánk fia részesült. 'S ez Fischbach August budai könyvkötő, ki díszes munkái által mind a' két szomszédvárosban kedvezőleg ismerteté magát, 's a' mult műiparkiallítására egy igen pompás díszkötését mutatá be. Építészeti emlékek ezimű munkának. Az iparkiallításai műbirák e' pompás munkát említettlenül hagyván, a' szerény fiatal férfi kétkedni kezdte ügyességében, 's ez okból a' bécsi könyvkötő cézhez küldé munkáját, szigoru megbiráltatás végett, honnan f. é. nov. 21kén azon hivatalos bizonyítványt nyeré, mikép említett munkája nemcsak teljes szorgalmat és pontoságot tanusít, hanem Bécsben is valódi műremeknek tekinthetik. Megjutalmaztatása tehát hihetőleg csak tévedésből maradt el, 's így e' kitünő tehetségű férfi bizonyosan nem fog ezen elméltetés miatt elcsüggedni, hanem még nagyobb tökélyre iparkodandik emelni ügyességét. Egyébiránt mindazoknak, kik jutalmas áron igen díszes könyvkötői munkákat kívánnak készíttetni, nyiltan ajánlhatjuk őt. — Mult esütörtökön tartá de Lambert ur 2dik fölolvását az angol irodalomról, a' „Tigris“ vendéglő 6 sz. teremében, mellyet ismételve ajánlunk mind azok pártoló figyelmébe, kik az angol nyelvet 's irodalmat pártolják. Az egész fölolvásási időszakra csak tíz pengő for. az előfizetés. — Időjárásunk folyvást annyira őszies, hogy jégnek még legkisebb nyoma sem mutatkozik Dunánkon. — Most jelent meg a' „Külföldi Regénytár“ 20ik füzeté, mellyben a' „Sziget rózsája“ első része befejeztetvén, a' 2ik egyszermind megkezdetik. Megjelent továbbá 2. kiadásban a' „Tisztujítás“ az utolsó jelenetek azon változásival, mik szerint nemzeti szinpadunkon már 21szer adatott; ára két ezüst huszas. — Játékszini krónika, nemzeti szinpadunkon f. hó 15én adaték „Bátori Mária“ dalj. 2 felv.; 16kán bérszünettel először „Még egy tiszt-

ujítás“ vigj. 4 felv. Vachot Imrétől; 17kén ugyanaz tetemes kurtításokkal ismételteték, de a' közönség várakozásának így sem felelt meg; 'e' vigjáték így szinpadra hozatására nézve kissé ovakodóbb lehetett volna az igazgatóság, mert az ujdíszítvényekre's ruhákra költött mint egy másfél ezer forintot alkalmasint nem fogja visszakapni. 18kán „Szökött katona“ vigj. 3 felv. nézők nagy számmal; 19kén „Egy ur és egy asszony“ vigj. 1 felv., 's Kellermann és Suck hangversenye; 20án „Bátori Mária“ dalj. 2 felv., 21én „Tisztujítás“ vigj. 4 felv.; 22—26ig ünnepi zárnapok. —

Esztergom megye dec. 5kén: közgyűlésén pót-lólag házi adószedőnek megválasztott Nedeczky Imre. Különben országgyűlési utasítások foglalák el a' KK. és RR. ket; jelesen a' horvátok ügyében érkezett kir. leiratot tisztelettel elfogadtatni rendelék azon kikötéssel, hogy még folyó országgyűlés alatt alkottassék nyilvánon törvény a' horvát követeket országgyűlésünkön magyarul beszélésre kötelező. Alkotmányos országban ne legyen önkény, hanem törvény a' fő ur. Hosszas vitára nyujtott alkalmat a' cs-i indítvány, hogy t. i. évenként tartassék országgyűlés, nézetek ilyenek voltak: nem idegenkedünk hogy ez meglegyen, mert hiszen törvény 's történetünk bizonyítja hogy ez nem ujság, de külföldön is így van; hanem állásunk illy zavarában nem lehet, a' diaeta rendezés elkerülhetetlen volna egy állandóan hoszu országgyűlés folytán; de miután most mintegy ingerültnek látszik képviselő tábla, biztos reményünk minden kellő tisztelet mellett alig lehet hogy jogtisztelettel szerencsésen rendeztethessék az országgyűlés, azért illy helyzetben üdvösbnek tartják a' Rk a' 3 évenkénti országgyűlést. Az utasítás kérés Fejér indítványára, Tolnára a' kisedovás tekintetében (csak hogy keresztvén szellemű) pártoló utasítás határozottatott. 'S a' számos egyéb megyei indítvány is jobbadán pártoltatott különben a' jövő törvényszéki határidő febr. 26. jelentésé közgyűlésé mart. 26ka. Herczegprimásunk főpásztori tisztelet nagy buzgón kezelendő egy idő óta itt székvárosában tartózkodik. — Az idő változó, nedves, hajóhidunk szilárdul Dunán lebeg.

Komárommegyei közgyűlés nov. 27-kén: Ezen rendkiv. közgyűlés követeinknek különösen az oct. 12én kelt k. k. leiratra vonatkozólag leendő utasításuk végett tartott első alispán ur elnöktele alatt, melly alkalommal követeinknek azon nézetök, miszerint ezen nemzetiségi tekintetből mindenkép futos kérdésben olly formán szándékoznak nyilatkozni, hogy az ő fels. intézendő felírásban bővebben fejlessék ki mindazon ok, mellyek az alsó tábla végzését jogszerűvé és szükségessé tevék 's fejlessék ki tovább a' nemzetnek nemzetisége fentartása 's megőrzése iránti aggodalma's addig is, míg e' részben k. válasz érkezendik, a' fenebbi végzés maga épségében fentartassék; egyszersmind azt kívánván nyilatkozatni, hogy azon esetre, ha hogy a' magyar nyelvnek országos tanácskozásközbani kizárólagos használata iránt tökéletes biztosíték adatik, a' végzésnek akkori megszüntetését ellenezni nem fogják; mindezen nézetök a' rendek által is helyeseltetett 's akkép utasítottak, — hogy tovább is a' jelentéseikben foglalt elvek 's nézetekhez ragaszkodjanak. E' tárgy fölötti vitáink, mondhatom, szokatlanul hevesek valának, 's annyira szikrapattogást, mennyivel némelly szónokaink előadása telve volt, régen nem hallék megyei termünkben. A' parlamentarizmus szónoklat jelleme, igaz, különbözik azon módtól, melly szerint szónoklatunk egy részét láng perzselé inkább, mint melegítő ollyformalelkesezés, melly még azért, mert kedélyhevületből támad, koránsem nélkülözhető a' szárazlogica kapcsait, mik a' beszéd elemrészeit szakadatlan irány 's következetességbe szorítják; de mind a' melletti én ihletve érzem magam 's velőkragadtatva lelkesültem, mert életet láték a' testben, mellynek mozognia kell, ha a' télettség utóbb örökössé válhatandó halálszibbadását kerülni akarja. Mert vannak alkalmi perczek, miknek eredménye épen az enthusiasmus melegéből fejlik ki, 's vannak ismét viszonyok, körülmények, miknél meddig csak belőlök keserűség 's fájdalom szól, a' lelkesedés lángtüzét nélkülözni nem szabad. — Minden nemzet, melly az átalakulás forró krisisére jutott, habozni szokott azon statusanelvek közt, mellyek egyike általános lelkesedést, másika pedig ép ellenkezőt, hideg számítás igényel. Mert fordulat pont a' krisis, mellyre valamely nép üntudatából bár, vagy az időnek mindent magával sodró rende szerint feljutott, 's mig a' politikai fők egy része az azon oknál fogva kíván azon egy általános lelkesedési lökődéssel tulesni: addig

a' másik gyanúsítás nélkül mondom kifejezést vérmérték hideg kéregbe szoritott számítás, v. az ő szótára szerint, eszélylyel (?) vezeti ovatos figyelmét azon határig, hol a' politikai visszaesés elemei készülnek már. 'S mégis osodálatos, hogy gyűlésünk e' fiatal tüzi lelkesedése idős szónokink ajkain csattant meg, ám eléggé örvendőleg elannyira, hogy gyűlésünk e' mai típusát — leg-alább lelkesedésben jövő tanácskozásinkra is szeretném átruházni. Ohajtanék ez úttal egy általános figyelmet aratott szónokunkról különösen emlékezni, de mivel akkor köteles méltánynál fogva többet is kellene jellemezni, erre pedig e' lapok egyéb érdekhalmaknál fogva jelenleg szűkek, mindezt más időre halasztom. — Ugyanezen gyűlésben figyelmet gerjeszte a' Rdek előtt az életmezési tárgyat illetőleg azon körülmény, miszerint a' k. kincstár részéről kiküldöttek a' törvény kívánatahoz képest egyezkedésre felhatalmazva nem levén, mind a' mellett is az orsz. küldöttség tanácskozása alá több oly tárgyat terjesztettek a' mellyek felett tanácskozásnak eredménye csak úgy lehetende, hahogy az illető kincstári kiküldöttek az e' részbeni egyezkedésre is felhatalmazva lettek volna; minőlfogvást. a' Rdek kívánják, hogy azon időre eső költségek, melly a' kincst. kiküldöttek elmulasztott értesítése miatt süker és eredmény nélkül töltek el, a' napdíjak sorozatából kivételven, egyenesen a' k. kincstár által födöztessenek. Végre a' nm. h. tanács a' csallókői, gesztési és udvardi járások szbirait 3 rendőri szbiróval szaporítani megengedvén, azok megválasztása a' már megpendített hisszük, tavasz kezdetével már törvényes idő mult után megtartandó tisztujtásra halasztatott, mellynek szellője pengtet már már oly féle eszméket, miket a' nagy nap közlekedése általában mindenütt és közönségesen szólni szokott. Midentől azonban a' január Sán tartandó közgyűlésen alkalmasint bővebb előkészületi tudomást nyerevünk.

Spanyolország.

(Az új ministerség összeállott. Olozaga vád alá helyeztetett.) Dec. 5ikén végre összeállott az új ministerség, mellynek tagjaivá lettek: Gonzalez Bravo, minister-

elnök; Mazaredo táborfő, hadminister; Pena Florida marquis, belminister; Mayans, jogminister; Portillo, tengerészminister. A' pénzügyi tárczának még nincs keze-lője. — A' cortes fölrást szándékozik a' királynéhoz intézni, az utóbbi események ügyében. — A' dec. 7iki cortes-ülésben, 81 szóval 66 ellen, Olozaga vád alá helyeztetett. Ő azonban mind e' mellett is folyvást ártatlannak nyilatkoztatja magát, 's így a' hazudás bélyege őt vagy a' királynét kerülgeti, de alkalmasint Olozaga-ra fog süttetni, mert a' királyné állítását nem igen fogják kétségbe vonni. Egyébiránt a' királyné szilárdasága igen föltűnő, mert az alkotványhoz mindvégig oly szilárdul ragaszkodott, hogy csupán oly ministerséget kívánt választani, melly többséget bir alakítani a' cortesben. Meg-elméletét érdemel még az is, mikép don Francisco infans hitvese, örökös kegyvesztéssel fenyegetés mellett, parancsolámeg párhiveinek, hogy e' zavarokat javára teljességgel ne merészeljék használni — Figuerasban alkudozások folynak Sanz és Ametller közt, 's így a' csönd ott is rövid idő mulva helyre fog állani. —

Anglia.

(Vélemény Bordeaux hg. tisztelőjiről. Gözhajózási gyorsaság.) A' M. Chronicle tulzottnak hiszi azok aggályát, kik a' legitimista mozgalmaknak nagy fontosságot tulajdonítanak, mert, véleménye szerint, az egész ünne-pélykedés csak ártatlan tréfa, minthogy azon jó urak ópen nem oly hatalmas befolyásuk, hogy uralkodó családot birának megbuktatni. Volt idő, mellyben Anglia királya mindig egyszersmind Franciaország királyának özimezgeté magát, a' nélkül, hogy az által csak egyetlen talpalattnyi földet birt volna nyerni a' francia birodalomban. Legjobb tehát az egész multságos kalandokodást csak csöndes megvetéssel szemlélni. — Alice hgnó' új vas gőzös Doverből Calais felé 4 óra 54 percz alatt utazott Ostendebe, melly gyorsaságon még magok az angolok is bámulnak. — Anglia több részében annyira megszorítottak a' gyujtogatások, hogy a' hatóságok jutalmat kényszerültek a' tettesek elfogatására kitűzni. —

Franciaország.

(Diadalhir Algirből. Molière emléke.) Bedeaux táborfő, Tlemsan parancsnoka, Sidi Emberek seregét tönkre verte, mi oly nagy hatást gyakorolt Abdelkaderre, hogy azóta egyetlen embert sem bocsátott magaelibe. A' francziák tekintélye azonban szerfölött emelkedék, 's az egész tartományban mindenütt hódoló csönd uralkodik. — Molière ércz emlékszoobra már elkészült, 's Richelieu utczában fölláttatik. Duquesne szobra is készülőben van. — Martinequeből annyira szöknek a' rab-szoligák, hogy a' gyarmati kormány számos őrcsapat által kénytelen a' partokat őriztetni. —

Törökország.

(A' görög ügyek. Boszniai hírek.) Azon orosz futárt, ki a' görög ügyek iránt utasítást vilt. Titoffnak, Balkánon átmentében guta üt meg, 's az utasítás e' miatt késcelt oly sokáig. Hanem már nov. végével Titoff több izben tanácskozott a' reis effendivel 's nov. 30án a' szultán elnöklele alatt nagy divánülés tartatott. A' görög mozgalmak ellenében egyelőre csak annyit tett a' porta, hogy mintegy 10 ezer embert szállított Janina's Larissa pasaságokba 's a' délszaki szélekre 3 nagyuri biztost azon meghagyással küldött, hogy minden netalán törté-nendő mozgalmotól hirtelen tudósítsak a' kormányt. A' görög nemzeti gyűlés munkálatit figyelemmel kíséri a' porta 's különösen feszült várakozással van azon kérdés eldöntetése iránt: vajjon helyesnek fog e' candioták, chioták, szamioták, ipsariostak, cossioták, epiroták, sulioták thessalia 's thraciabeliek és macedoniaiak képviseletése fogadtatni? — A' Konstantinápolyban levő oláh ügyviselő Aristarchit a' valide-szultánné egy gyémántos szelenczével ajándékozta meg; hogy most a' keresztények a' szerailól kegyeletekkel oly gyakran tetéztetnek, azt a' diplomaták különféleképp magyarázgatják. A' dunai tartományok kétségkívül szí-vén fekszenek a' portának 's érdekében áll a' ke esztyé-nek bizodalmat megnyerni. — Azon mozgalmak, melly minap Bosznia nyugalmát megzavará, néhány h t les-csilapították ugyan azonban máris még nagyobb fo-gásnyomai tünedeznek fel mindenfelől, 's a' főúáros rajevó középpontja az elégületleneknek.

ÉRTESÍTŐ.

Gőzhajók járása.

Indulnak: **Pestről Pozsony's Bécs** felé páros napon, Dec. 2. 4. sat. míg az idő és víz állapotja engedi, 7 órakor regg. Pestről **Zimony és Drenkova** felé reggel 6 órakor. Minden akadály- és alkalmatlanság elhárítása végett a' t. cz. utasok méltóztassanak utazási jegyeket indulás-előtti napon váltatni és szinte akkor a' pogyászt is átvételi nyugtárvány mellett a' hivatalban átadni.

Hartleben K. A. könyvárusnál Pesten

(váczi-utca 437. sz.)

épen most jelent meg és kapható:

Galletti János György August

Egyetemi világismérete

vagy

földirati, statistikai és státustörténeti Encyclopaedia

minden országok földirati, statistikai és történeti rajzával, mellyben fekvések, nagyságok, népességek, miveltégek, legnevezetesebb városaik, alkotványaik és nemzeti hatalmak 's a' régiebb és újabb történetek vázlata foglalattik. A' ki-lenczedik, földirati-statistikai részében CANNABICH J. G. F., 's a' történetben dr. MEINERT HERMANN által megbővített és újja dolgozott kiadás szerint

Magyarországhoz alkalmazva

VÁLLAS ANTAL

philos. dra, a' nemzeti magy. t. társ. 's a' pesti természetvizsgáló társulat, nem különben az alsó-ausztriai iparegyesület r. t. által.

Tizenöt színezett földképpel.

IV. FÜZET.

Magyarország földabroszával.

Ara 40 kr. e. p.

A' 4 első füzetnek ára 2 for. 40 kr. e. p.

A' jelen 4ik füzettel Magyarország földabroszát juttatjuk a' t. olv. közöns. kezeibe; melly abroszra nézve arra bátorodunk a' t. olv. közöns. figyelmzettetni: a) hogy az kétszeres nagyságban készülvén két közönséges földabroszunk helyét pótolja, b) hogy azon a' magyar tengerpartnak nagyobb scala szerinti rajzán kívül Budapestnek, Fiumének egy a' főmei kikötőnek tervei is foglalattak; c) hogy azon magyar hegysek új nézetek szerint osztályoztattanak, d) hogy azon ethnographiai tekintetből a' Magyarországon lakó külön nyelvű népek lakhelyei kijelöl-tettek, 's végül e) hogy a' magyar birodalomnak némely nevezetesebb részei, ugymint a' kiváltságos kerületek, a' katonai végvidék, a' szászok és székelyek székei Erdélyben külön színek által egymástól megkülönböztetvék.

Gyógyszertár-eladás.

Egy népes mezővárosban a' Duna mellett igen látogatott gyógyszer-tár, az ujon épült házzal együtt szabad kézből eladandó. Bővebben értesülhetni iránta Rath gyógyszerésznél Budán a' ráczvárosban. 3-3

Globe

életbiztosító intézet LONDONBAN

1803iki parlamenti határozat által alapítottva, készpénzben bir: 1.000.000 font sterlinget, v. 10.000.000 pfgó frotot, szaporítási alaphól 551093 font sterlinget, v. 5.540.930p. frot, tartalékalapjából 91113 font sterlinget, vagy 911.140p. forintot.

Ezen intézet legközelebb elhatá-rzá hogy hatáskörét a' szárazföldön is terjeszteni fogja, 's a' főügyviselőseget Magyarországhoz és Erdélyben alulir-takra bizta, kiknél tervek 's lajstromok, gyakorlati áttekintésül, kaphatók, mik-ből világosan tűnik ki, milly rendkívül jótékony hatásu ez intézet, mellyhez hasonlók oly kevéssé ismertnek még hazánkban, Férfiak és nők egyenlőn részesülhetnek e' jótékonyaságban.

Liedemann J. S. Fridr., főügyvivő Pesten.

Szilley József tr

főügy. Pozsonyban. 1 3

Hirdetvény.

A' nm. m. k. udv. kamra határozatából közhírül adatik, hogy 1844ki jan. 4kén délelőtti órák a' kir. kam igaz-gatósági kancelláriában ó Budán a'

1) serfőzési jog épület nélkül ó Buda kir. kor. mezővárosban; 2) az urod. koresma a' monostori ha-tárban a' dunakeszi komp közelében, tulajdon italok mérhetési jogával; 3) a' halászat a' Dunában Tótfalu és Bogdány közt; 4) a' kőbányák Budakeszin, Buda-Örs, Tök, Perbál helységekben és Nagy-Maros mezővárosban; 5) az urod. szárazmalom Zsámbékon 22¹/₃ hold szántófölddel, 4¹/₃ hold réttel, és ¹/₄ hold kerttel, és pedig az ó budai serfőzési jog 1844iki junius 1jétől, a' többi nevezett haszonvételek ellenben 1844ki majus 1től 3 évre a' legtöb-bet ígérőnek haszonvételebe; továbbá 6) az urod. faszállítás a' vízsegrádi, nagymarosi, zebegényi, bogdányi és tótfalusi Dunaparttól Budapestre; 7) a' budapesti kamrai fuvarozás, és pedig: a) a' budai rondellaktól a' Dunapart-on az ugyanott levő faraktárba, b) a' nevezett helytől a' dicasteriumok pinczéibe 's egyéb rakhelyeire a' várba, c) ugyanonnan a' várba, kir. tisztvi-selők használatára, a' várba, vizivá-rozsa, 's Buda egyéb külvárosiba. d) a' pesti Dunaparttól az ottani fa-raktárba, a' legkevesebbet követelő-nek, szerződésileg 1844ki majus 1jétől három egymásutáni évre átengedtetik. Vállalkozni kívánók tehát meghivat-nak a' főnebbi helyre 's napra, szükség-es bánatpénzzel 's egyéb kellekekkel különösen pedig a' fa-szállításra nézve 200 pfgó fnyi ováspénzzel, ellátva, meg-jelenni hivatalosak. A' szerződési föl-téteket az érintett kancelláriában elő-leg is megtekinthetni. Utólagos ajánla-tok nem fogadtatnak el. 1-3